

بررسی مشکلات و مدیریت منابع آبی تهران در برنامه تهرانگردی احمد مسجد جامعی

بحران کم آبی تهران روی خط قرمز

پایتخت در بلایای طبیعی قادر به نگهداری آب خود برای چند ساعت هم نیست

احمد محمدی

خبرنگار

تهرانگردی «احمد مسجد جامعی» عضو شورای اسلامی شهر تهران به «گردشگری آبی» رسید تا صدای پای آب از این رهگذر، خبرهای نگران‌کننده‌ای را به گوش پایتخت نشین‌ها برساند. به گزارش «ایران»، آمار و اطلاعات مدیران آب و فاضلاب تهران در نشست با مسجد جامعی عضو شورای شهر تهران در این تور یک روزه نشان می‌دهد که سهم هر تهرانی از آب‌های تجدیدپذیر ۳۰۰ متر مکعب است. ۴۰ سال پیش سهم هر ایرانی از جمله تهرانی‌ها ۷ هزار مترمکعب از آب‌های تجدیدپذیر بود. استانداردهای جهانی می‌گویند،

اگر میزان منابع تجدیدپذیر آب برای هر نفر از حد ۱۰۰۰ متر مکعب پایین‌تر باشد، آن منطقه دچار تنش آبی است. سایر شهرهای تهران بزرگ هم وضعیت بهتری از پایتخت نشین‌ها ندارند. این میزان در استان تهران برای هر شهروند ۵۰۰ متر مکعب است. گردشگری آبی مسجد جامعی و همراهان از تأسیسات آبی کلانشهر تهران از اداره آب و فاضلاب منطقه ۴، واقع در خیابان بهشت شروع شد. آمارهای این نشست اما تنها به سهم آبی تهرانی‌ها و پایتخت نشین‌ها محدود نشد. آمارها نشان می‌دهد که هنوز در برخی از شهرهای کشور سهم هر نفر ۱۰۰۰ متر مکعب است.

فشار

اما تهرانی‌ها و پایتخت نشین‌ها در وسط چالش بزرگ «تنش آبی» هستند. به گفته مسئولان منطقه مرکزی تهران(منطقه ۱۲)، پروژه اجرای تأسیسات فاضلاب این منطقه یک طرح ۳۰ ماهه بوده که بخش خصوصی مأمور اجرای آن است.

۱۲ ماه از این طرح می‌گذرد و ۱۸ ماه دیگر قرار است به بهره‌برداری برسد. تور گردشگری آب به فعالیت‌های پیمانکاری در خیابان صوراسرافیل و ناصرخسرو هم رسید. این پروژه به‌دنبال طرح احداث مرکزی برای مدیریت و تأسیسات مورد نیاز بهره‌برداری و بازچرخانی آب فاضلاب منطقه مرکزی تهران در

خیابان شوش است.

کاهش سطح آب زیرزمینی در شهر تهران نیز دست‌انداز نگران‌کننده دیگری در مسیر تور گردشگری آب بود. حرف‌های مسئولان آب

هدر می‌رود. به گفته این کارشناسان، میزان هدر رفت در رسانه‌ها حدود ۳۰ درصد اعلام گردیده که منشأ کارشناسی ندارد. آنها در پاسخ به سؤال مسجد جامعی مبنی بر اینکه چرا ۱۱ درصد آب‌های تصفیه شده هدر می‌رود؟ روی فرسوده بودن تأسیسات در برخی مناطق اشاره کردند. این گفت‌وگو به بازگویی مسأله جدیدی منجر می‌شود که کمتر به آن توجه شده! به گفته مسئولان، دلیل فرسودگی تأسیسات آبرسانی تهران، بیش از آنکه به قدمت آنها بستگی داشته باشد، به کیفیت نامرغوب تجهیزات داخلی مورد استفاده در این شبکه باز می‌گردد، که باید برای ارتقای کیفیت این محصولات تدبیری اندیشیده شود.

مسئولان بخش دیگری از این هدر رفت را ناشی از عدم محاسبه دقیق میزان مصرف توسط کنترهای کنونی می‌دانند. مسیر گردشگری آن به مرکز تصفیه خانه آب در برج میلاد و بوستان گفت‌وگو؛ در تقاطع بزرگراه شهید حکیم و شهید چمران و در کنار مسیل رودخانه اوین درکه می‌رسد. در این مرکز، آب سطحی جاری از رودخانه اوین درکه به وسیله دستگاه‌های تصفیه آب، به آب خام مورد نیاز فضای سبز برج میلاد و بوستان گفت‌وگو تبدیل می‌شود.

علاوه بر این مرکز، مراکز دیگری همچون دانشگاه علوم پزشکی ایران نیز از ظرفیت آب این رودخانه برای آبیاری فضای سبز خود استفاده می‌کنند. مسئولان آب و فاضلاب منطقه اعتقاد دارند این مرکز الگوی خوبی برای بازچرخانی و تصفیه آب‌های سطحی و روان آب‌ها در سطح مناطق است که می‌تواند در نقاط دیگر نیز مورد استفاده قرار گیرد. کارشناس محیط زیست اما نظر دیگری دارند. آنها اعتقاد دارند که با توجه به تنش آبی که به جان پایتخت و تهران بزرگ افتاده باید بحث آبیاری «فضای سبز» را به نقطه‌ای برد که کاهش مصرف آب در پی داشته باشد.

مخزن آب شرب تهران در یوسف آباد هم از دیگر مقاصد گردشگری آب عضو شورای شهر بود. به گفته مسئولان آب این منطقه، مخزن آب

شرب شهر، نخستین مخزن آب شربی است که سال ۱۳۴۲ در محله‌های شهر ساخته می‌شود. براساس گفته مدیران آب و فاضلاب، تعداد ۸۰ مخزن آب اینجینی در نقاط مختلف تهران ساخته شده که وظیفه تقسیم آب شرب تهران در سیستم شبکه آبرسانی محله‌ها برعهده آنهاست.

آب مخازن این مرکز از تصفیه‌خانه همچنین چهارچاه عمیق تعبیه شده در این محله، تأمین می‌شود. این مخازن به غیر مخازنی است که قرار است برای نگهداری آب در شرایط اضطراری در تهران ساخته شود.

■ **نیاز تهران ۳۷۴ مخزن نگهداری آب**

در حوادث و بلایای طبیعی

به گفته مدیران آب و فاضلاب، تهران هیچ گونه تأسیساتی برای نگهداری آب در حوادث و بلایای طبیعی، حتی برای چند ساعت نداشته است؛ این در حالی است که پایتخت نشین‌ها نیاز به تأسیساتی دارند که بتواند آب را در ۲۴ ساعت اول یک حادثه طبیعی نگه دارد.

از این روز از سال گذشته طرح ساخت مخازن نگهداری آب در شرایط اضطراری آغاز شده که مخزن در حال ساخت پارک شهر، جزو همین مجموعه است اما برای کلانشهر تهران تعداد ۳۷۴ مخزن نگهداری آب در شرایط اضطراری در نظر گرفته شده که تنها سه مخزن در حال ساخت است. آنها از شورای

شهر می‌خواهند که هرچه زودتر وارد این ماجرا شوند. تصفیه خانه جنوب تهران مقصد بعدی تهرانگردی بود.

این مرکز بزرگ یکی از مهم‌ترین پروژه‌های بزرگ «آب چرخانی» در منطقه خاورمیانه است که اقدام‌های احداث آن از زمان ریاست جمهوری مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی آغاز شده و در طول دوره‌های بعد ادامه داشته و توسعه آن همچنان ادامه دارد. طرح کلی این مرکز به‌صورت کلان در هشت فاز طراحی شده که هر کدام ۵۰۰ هزار نفر را پوشش می‌دهد.

آب خروجی حاصل از این تصفیه‌خانه نیز برای بهره‌برداری کشاورزی دشت ورامین، به سوی اراضی ورامین کشوده می‌شود و در عوض آب جاجرود، که

قبلاً برای سیراب کردن زمین‌های دشت ورامین مورد استفاده قرار می‌گرفت، برای تأمین آب شرب مردم تهران در نظر گرفته شده است. به غیر از این تصفیه‌خانه، تصفیه خانه بزرگ دیگری نیز در منطقه جنوب غربی تهران، واقع در منطقه فیروزبهرام در حال ساخت است که تصفیه فاضلاب مناطق غربی تهران را انجام خواهد داد. به گزارش «ایران»، اگر این پروژه‌ها زودتر به سرانجام برسد، شاید بتوان جلوی فرونشستی که به جان دشت ورامین افتاده را گرفت. مسیل سرخه حصار، محله عباس آباد واسلام آباد شهری هم نقطه‌ای بود که مردم محله مشکلات خود را با مسئولان آب و فاضلاب و این عضو شورای شهر در میان گذاشتند.

شهری‌ها از زخمی که کانال روباز بساب‌ها به محله زده و بوی نامطوب ناشی از آن گفتند. نتیجه این گفت‌وگو امکانسنجی برای پوشاندن این کانال و همچنین امکان ایجاد تصفیه خانه‌ای در این محدوده برای تصفیه نهر سرخه حصار توسط منطقه بیست

شهرداری بود. در نهایت گردشگری

آبی مسجد جامعی به موضوع «اقتصاد آب» منتهی شد.

مسئولان آب و فاضلاب و عضو شورای شهر یکی از دلایل اسراف آب را بی‌توجهی به این موضوع می‌دانند و از آن به عنوان مهم‌ترین موضوع آب یاد می‌کنند. آنها می‌گویند: «دسترسی تهران نشین‌ها به آب بی‌درسر و ارزان است و راه را برای اسراف آب باز می‌کند.» تغییر نگرش مردم به موضوع آب هم

مسأله‌ای است که در این تور مطرح می‌شود. آب و فاضلاب‌ها معتقدند که به دلیل کم ارزش بودن بهای آب، کسی به‌دنبال سرمایه‌گذاری برای جلوگیری از هدر رفت و اسراف آب نمی‌آید. آنها به مسأله دیگری هم اشاره می‌کنند: «تجهیزات آبی منازل ایران، از لحاظ صرفه جویی، هیچ استانداردی را رعایت نمی‌کنند.» آنها اعتقاد دارند که در این زمینه باید در آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مسکن و شهرسازی بندهایی برای الزام استفاده از وسایل و تجهیزات کاهنده میزان مصرف آب گنجانده شود.

نگاهی به جدی شدن یک دورهمی

کافه نشینی با طعم اسپرسو!

رشافرحی

خبرنگار

بعضی‌ها دنجش را دوست دارند و بعضی‌ها مدرن و در این بین هستند کسانی که بشدت با آن احساس نوستالژیک پیدا می‌کنند و به این باور دارند که باید همیشه جایی ثابت باشد تا پس از آنکه به آنجا وارد شدند از جمله نوستالژیک «همان همیشگی» استفاده کنند.

کافه‌ها این روزها شلوغ است، شلوغ‌تر از همیشه، مملو از نسل جوانی که بشدت به کافه نشینی شایانه علاقه‌مند شده و هر چند شب یک بار در یکی از کافه‌های تهران دور نوری یا چند نفری جمع می‌شوند تا از همه چیز صحبت کنند. هرچند که در این بین برخی‌ها هم هستند که سری به کافه‌ها می‌زنند تا در تنهایی یک جای دنج کتاب بخوانند. کتاب خواندن هایی که شاید در نهایت منجر به یک بحث چندجانبه هم بشود.

■ **از جمله‌های رفیق تاپک ملودرام عاشقانه**

دربین کافه نشین‌ها از همه سنین هم دیده می‌شود اما آنچه معلوم است کافه‌ها در قرق جوان‌هاست. جوان‌هایی که بیشتر آنها مجرد هستند یا با این کافه نشینی لحظه‌های خود را پر می‌کنند و حتی خاطره دوستی از دست رفته را زنده می‌کنند یا اینکه به‌صورت دسته جمعی به این بحث‌های خوشمزه کافه‌ای با یک اسپرسو داغ عادت کرده‌اند. دیگر از تعطیلی زود هنگام کافه‌ها مثل گذشته هم خبری نیست. بلکه برخی از کافه‌های معروف و پاتوقی، تا نیمه‌های شب باز هستند. موضوعی که سبب شده تا آنهایی هم که شاغلند از کافه نشینی جا نمانند و حتی در روزهای میانی هفته سری به یک کافه بزنند. وقتی وارد یکی از همین کافه‌های

کافه‌ها شده‌اند. حتی برخی‌ها با این کافه‌نشینی عادت شام خوردن را فراموش کرده‌اند و به جای غذا به کیک ونوشیدنی داغ و سرد عادت کرده‌اند و همین می‌شود که شبها در میان دوراهی رستوران و کافه، اولویت با یک کافه دنج است. هر کافه‌ای هم که بخواهد خیلی مدرن و لوکس باشد شاید در ابتدای کار جذاب برسد، اما در ادامه از رقابت جا می‌ماند. چرا که کافه بروهای حرفه‌ای، کافه‌های دنج با تم کمی کهنه را به خیلی لوکس ترها ترجیح می‌دهند.

■ **افزایش فضای گفت‌وگو با شب‌نشینی کافه ای**

در همین حال وقتی به‌ظاهر ماجرا نگاه می‌کنیم، متوجه خواهیم شد که این مسأله هم جدای از تحولات جدید جامعه ایران و سبک زندگی جوانانش نیست.

آن چنان که به باور صاحب‌نظران جامعه جوان ایرانی این روزها به‌سوی فضای تعامل بیشتر با یکدیگر پیش می‌رود، فضای تغارلی که یک جنبه مثبت دارد و آن ترویج فرهنگ گفت‌وگو با یکدیگر است. گفت‌وگویی که به نوعی می‌تواند کاهش دهنده خشونت‌ها و تنش‌ها باشد. کافه‌ها این امکان را در اختیار نسل جوان قرار می‌دهد. به نوعی آنها از تنش‌ها و خشنگی‌های روزمره به کنج کافه‌ها می‌روند تا فکرشان را آزاد کنند و با یکدیگر گفت‌وگو کنند. گفت‌وگویی که حتی ممکن است گاهی بی‌سوز باشد اما به نوعی تبادل انرژی روحی هم محسوب می‌شود.

علی‌یکی از کافه نشین‌های ثابت که به پای ثابت تفریحات جوان‌ها مبدل شده‌اند، روشنفکرها، جوانان اهل شعر و ادب و بحث‌های فلسفی و عشاق والیبه جمع‌های دوستانه. انگار حتی برخی نه برای شادی بلکه برای غصه خوردن هم دیگر پای ثابت

عکس: سیت گیت کافه‌ها

یک قصه عاشقانه پرگره که انگار یک کاپوچینو ملو هم گرهنش را باز نمی‌کند و تنها این کاپوی شیرین نقش مسکن را بازی می‌کند.

■ **یک تنهایی عمیق با سیگارهای کنار پنجره**

وقتی انتهای کافه را هم نگاه می‌کنیم، پسری تنها نشسته و کتاب می‌خواند. آنقدر در خواندن فرورفته که معلوم نیست در کتاب غرق شده یا در فکرهای خودش. هرچه هست صورتش خوشحال نیست، هرچند که هر از گاهی هم به دختر و پسرها با حسرت نگاهی می‌کند و دوباره چشم‌هایش را به کتاب می‌دوزد.

ته کافه هم یک میز کوچک است مخموم و دختر در حال دلداری، هرچه هست ماجرا بدجور پیچ خورده.

است دور هم جمع شده‌اند. بحث، بحث استاد است و کلاس و اینکه کدام استاد نمره می‌دهد و کدام ناخن خشک است؛ یکی از پسرها هم ادای استاد را در می‌آورد و همه می‌خندند. در میان خنده‌ها گاهی از آینده هم صحبت می‌کنند، یکی از مهاجرت می‌گوید یکی از ماندن و ساختن، بحث‌هایی که بیشتر با جمله «حالا ببینیم چه پیش می‌آید» قطع می‌شود.

هرچقدر که ما تنهاییم انگار میز بغلی این‌گونه نیست! در میزی که تنها به اندازه کمتر از نیم متر با میز من فاصله دارد پسر دختری نشسته‌اند که گویی نامزدند. پسر ناراحت و مغموست و دختر در حال دلداری، هرچه هست ماجرا بدجور پیچ خورده.

■ **سال بیست‌وچهارم ■ شماره ۶۸۲۳ ■ چهارشنبه ■ ۲۰ تیر ۱۳۹۷**

جامعه